

УДК 316.422; 36:355-685.72

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2020.71-2.39>

М. Г. Саморок

викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
командно-штабного факультету
Національної академії Національної гвардії України

В. В. Халеп

старший викладач кафедри тактико-спеціальної підготовки
командно-штабного факультету
Національної академії Національної гвардії України

Н. Л. Височіна

доктор наук із фізичного виховання,
провідний науковий співробітник науково-дослідної лабораторії наукового супроводження
розроблення нормативів і стандартів фізичної підготовки і спорту
Науково-дослідного центру проблем фізичного виховання, спеціальної фізичної підготовки і спорту
Навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій
Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського

О. В. Хацяюк

заслужений тренер України з кікбоксингу,
викладач кафедри тактичної та спеціальної фізичної підготовки
Харківського національного університету внутрішніх справ

Р. О. Іванішин

курсант 217 навчальної групи курсу № 2
командно-штабного факультету
Національної академії Національної гвардії України

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У ПРАВООХОРОНЦІВ МВС УКРАЇНИ ПІДРОЗДІЛІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ ДО ДІЙ У ГІРСЬКИХ УМОВАХ

Сучасний етап реформування силових структур та спеціальних служб України до стандартів НАТО передбачає модернізацію чинних програм професійної підготовки правоохоронців підрозділів спеціального призначення, зокрема програми їх гірської підготовки, що надалі забезпечить якісне виконання ними завдань за призначенням у гірських умовах. Пошук та впровадження в систему професійної підготовки правоохоронців МВС України сучасних світових підходів у напрямі розроблення порядку ешелонування, їх екіпірування та забезпечення необхідним спорядженням дадуть змогу трансформувати систему професійної підготовки бійців підрозділів спеціального призначення відповідно до вимог сьогодення та підвищать рівень сформованості необхідних військово-прикладних професійних компетентностей.

Головною метою роботи є формування професійних компетентностей у військовослужбовцях Національної гвардії України (далі – НГУ) підрозділів спеціального призначення до дій у гірських умовах з урахуванням порядку побудови ешелонування та їх всебічного забезпечення необхідним спеціальним альпіністським спорядженням. Дослідження організовано в період із жовтня 2019 по червень 2020 рр. (використовувалися навчально-матеріальні бази: Національної академії Національної гвардії України та навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського). Безперервний прогрес у розробці, виробництві спорядження та одягу в сучасних світових реаліях зумовлений постійним розвитком технологій, що потребує від сучасних правоохоронців відповідних знань та розвитку військово-прикладних компетентностей. Варто також підкреслити, що використання різних видів спорядження та базових принципів його застосування змінюється синхронно з формами сучасних збройних конфліктів (локальних воєн). Зазначене необхідно враховувати під час побудови системи професійної підготовки правоохоронців МВС України підрозділів спеціального призначення. Важливим для бійців підрозділів спеціального призначення є знання тактичних складників застосування озброєння, бойової техніки та відповідного екіпірування для виконання завдань за призначенням в умовах гірської місцевості.

У результаті дослідження у військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення сформовані важливі військово-прикладні професійні компетентності, необхідні для виконання завдань за призначенням у гірських умовах (з урахуванням порядку побудови ешелонування та їх всебічного забезпечення необхідним спеціальним альпіністським спорядженням).

Ключові слова: *військовослужбовці, гірська місцевість, ешелонування, екіпіровка та спорядження, підрозділи спеціального призначення, професійні компетентності, система професійної підготовки.*

Постановка проблеми. Нині Україна продовжує стратегічний курс на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору, про що були внесені зміни у Воєнну доктрину України, а саме: визначено відповідність стандартам НАТО Національної гвардії України та Збройних сил України.

Особливості сучасного етапу інтеграції України до Європейського Союзу та НАТО полягають у створенні необхідних умов для такого членства. Однією з таких умов є наближення Національної гвардії України та правоохоронних органів загалом до рівня членів-країн НАТО. Своєю чергою Національна гвардія України (НГУ) є військовим формуванням із правоохоронними функціями, яке входить до системи Міністерства внутрішніх справ України і призначено для виконання завдань із захисту та охорони життя, прав, свобод і законних інтересів громадян, суспільства і держави від злочинних та інших протиправних посягань, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, а також у взаємодії з правоохоронними органами – із забезпечення державної безпеки і захисту державного кордону, припинення терористичної діяльності, діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань (груп), терористичних організацій, організованих груп та злочинних організацій [1].

Забезпечення вищевикладеного вимагає від військовослужбовців НГУ високої професійної підготовленості (компетентностей), адже завдання, які вони виконують, забезпечують мир та спокій в Україні і нерідко в екстремальних умовах. Крім цього, необхідний рівень вмінь, знань, наявність сучасних матеріальних засобів для всебічного забезпечення службово-бойової діяльності (СБД) правоохоронців підрозділів спеціального призначення України (далі – правоохоронців) дасть змогу представникам України долучитися до виконання завдань у складі Сил швидкого реагування НАТО.

Можливою також є участь правоохоронців зазначеної категорії у спільних навчаннях із військовослужбовцями країн – членів НАТО, що сприятиме обміну бойовим та професійним досвідом, розвитку прикладних умінь та удосконаленню практичних навичок у різних сферах військової та антитерористичної діяльності. Це забезпечить формування професійних компетентностей, які необхідні для виконання завдань за призначенням правоохоронцями різних сило-

вих структур та спеціальних служб України в різних умовах СБД.

Актуальними нині є пошук та впровадження в систему професійної підготовки правоохоронців МВС України сучасних світових підходів стосовно розроблення порядку ешелонування, екіпірування та забезпечення необхідним спорядженням для виконання завдань за призначенням у гірській місцевості. Це дасть змогу трансформувати систему професійної підготовки представників підрозділів спеціального призначення та підвищить рівень сформованості необхідних військово-прикладних професійних компетентностей.

Дослідження виконано відповідно до плану науково-дослідної роботи і дослідно-конструкторських робіт кафедри тактико-спеціальної підготовки командно-штабного факультету Національної академії Національної гвардії України (2019–2020 р.р.).

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Моніторинг науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-джерел) у вибраному напрямі дослідження дав нам змогу виділити низку науковців: А.Х. Артікулова, В.Г. Клементьєва, А.М. Кольєва, С.А. Кузенкова, Е.В. Куштаєва, Т.А. Темірханова, В.І. Щербакова, К.І. Щьолкіна, Е.О. Явдошенка та інших учених і практиків, які у працях висвітлили основні складники організації системи професійної підготовки (бойової підготовки) військовослужбовців та представників різних силових структур та спеціальних служб України до дій у гірській місцевості та на різних висотах.

Під час подальшого аналізу науково-методичної та спеціальної літератури нашу увагу привернули роботи О.М. Ставицького [2], С.А. Мула [3], В.Д. Волошина [4], О.В. Хацаюка [5], О.Є. Антонової, І.Г. Бухуна, Ю.А. Дем'янюка, А.В. Куруча, А.І. Любаса, в яких розкриваються актуальні питання формування професійних компетентностей правоохоронців (військовослужбовців) різних силових структур та спеціальних служб України (представників підрозділів спеціального призначення) в системі їх професійної підготовки.

Своєю чергою напрям впровадження ефективних моделей формування професійних компетентностей у представників різних силових структур та спеціальних служб України (світу) до дій у гірських умовах представлений роботами Ю.П. Бабкова, В.М. Бацамута, В.В. Халепа [6], О.М. Тогочинського, В.В. Халепа, П.В. Пістряка, І.Ю. Бірюкова [7], Ю.О. Бабаяна, П.О. Грішмана [8],

Н.А. Сторожука [9], С.А. Кузенкова, С.В. Левина, С.А. Скворцова [10], Б.А. Максимчука, Г.Ф. Горпинича, Б.П. Лукіна, С.Б. Малолєпшого, Ю.К. Белашенка [11], та інших учених і практиків (І.А. Авдінка, В.П. Масагіна, Е.А. Солдатова, А.К. Тажієва).

Крім цього, нормативно-правове регулювання забезпечення професійної підготовки правоохоронців досліджуваної категорії до дій в умовах гірської місцевості представлено відповідними внутрішньовідомчими керівними документами (накази МВСУ № 960 «Про затвердження Норм належності верхолазного спорядження територіальних управлінь, з'єднань, військових частин (підрозділів), вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частин (центрів) НГУ», № 296 «Про внесення змін до Норм належностей верхолазного спорядження територіальних управлінь, з'єднань, військових частин, вищих військових навчальних закладів, навчальних військових частин НГУ»).

Відповідно до аналізу науково-методичної літератури та моніторингу інтернет-ресурсів у вибраному напрямі (перший етап дослідження, жовтень-грудень 2019 р.), членами науково-дослідної групи відокремлено невирішену раніше частину досліджуваної проблеми, а саме: висотно-штурмові групи окремих загонів спеціального призначення НГУ мають перед собою завдання щодо контртерористичної діяльності як у гірській місцевості, так і під час штурмів будинків, використовуючи альпіністське спорядження (Наказ МВСУ № 1036 «Про затвердження Положення про заони спеціального призначення НГУ»). Спираючись на власний бойовий досвід, ми встановили, що під час виконання завдань за призначенням військовослужбовці НГУ (та інших силових структур і спеціальних служб України) можуть стикатися з проблемами, які спричинені відсутністю необхідного екіпірування (спорядження), через що може виникати загроза життю та здоров'ю військовослужбовців, крім цього, можливий зрив виконання бойового завдання, а також втрати серед мирного населення.

Виникає протиріччя між потребою пошуку шляхів досягнення розумного балансу між великою вагою сучасного екіпірування (спорядження) та його ваговим еквівалентом необхідного (ефективного) спорядження, що забезпечить надійне та ефективне виконання службово-бойового завдання.

Незважаючи на значну кількість робіт вибраного нами напрямку дослідження, питання формування професійних компетентностей у військовослужбовців Національної гвардії України підрозділів спеціального призначення до дій у гірських умовах з урахуванням порядку побудови ешелонування та їх всебічного забезпечення необхідним спеціальним альпіністським спорядженням нами не виявлено, що потребує подальших наукових розвідок.

дженням нами не виявлено, що потребує подальших наукових розвідок.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є формування професійних компетентностей у військовослужбовців Національної гвардії України підрозділів спеціального призначення до дій у гірських умовах з урахуванням порядку побудови ешелонування та їх всебічного забезпечення необхідним спеціальним альпіністським спорядженням.

Для досягнення мети дослідження планувалося вирішити такі завдання:

- провести аналіз науково-методичної та спеціальної літератури (інтернет-джерел) у напрямі формування професійних компетентностей правоохоронців (військовослужбовців) різних силових структур та спеціальних служб України (представників підрозділів спеціального призначення) в системі їх професійної підготовки;

- визначити ефективні моделі формування професійних компетентностей у представників різних силових структур та спеціальних служб України (світу) до дій у гірських умовах;

- вивчити бойовий досвід, умови, порядок побудови ешелонування та забезпечення необхідним спеціальним альпіністським спорядженням (озброєнням) правоохоронців підрозділів спеціального призначення силових структур та спеціальних служб України до дій у гірських умовах;

- розробити методичні рекомендації щодо ешелонування, екіпірування та спорядження (озброєння) правоохоронців МВС України підрозділів спеціального призначення до виконання завдань за призначенням у гірській місцевості.

Виклад основного матеріалу. З метою якісної організації дослідження було створено науково-дослідну групу, до складу якої увійшли провідні учені та практики, фахівці зазначеного напрямку, представники вищих військових навчальних закладів різних силових структур та спеціальних служб України (Н.Л. Височіна, Р.О. Іванішин, М.Г. Саморок, В.В. Халеп, О.В. Хацаук).

Дослідження організовано в період із жовтня 2019 по червень 2020 рр. (використовувалися навчально-матеріальні бази Національної академії Національної гвардії України та навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняховського).

Другий етап дослідження (січень-лютий 2020 р.) передбачав вивчення бойового досвіду, умов, порядку побудови ешелонування та забезпечення необхідним спеціальним альпіністським спорядженням (озброєнням) військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення до дій у гірських умовах. Відповідно до завдань, окреслених відповідними нормативно-правовими документами, перед окремими загонами спеціального

призначення НГУ, Центру спеціальних операцій «А» Служби безпеки України, визначені завдання, які пов'язані з антитерористичною діяльністю та знищенням незаконних збройних формувань, наданням відсічі збройній агресії проти України.

Крім цього, в мирний час зазначені підрозділи можуть залучатися для пошуку зниклих осіб у гірській місцевості, тому формування необхідних професійних компетентностей у правоохоронців МВС України є важливим науковим та практичним завданням. Варто також зазначити, що ведення бойових дій у гірській місцевості вимагає від особового складу дисциплінованості, фізичної витривалості, сили волі, спостережливості, уміння орієнтуватися в горах, безстрашності, почуття військового товариства, знання характеристик гірського рельєфу місцевості, вміння прогнозувати погоду і долати різні гірські перешкоди. Також важливим є здобуття глибоких знань та виконання правил страхування (самострахування), дбайливого ставлення до особистого та колективного гірського спорядження і вмілого його використання.

Свою чергою ешелонування екіпіровки та спорядження визначає рівень організованості підрозділу та професіоналізм (прикладну компетентність) його бійців. Варто підкреслити, що ешелонування – це такий розподіл всього спеціального індивідуального спорядження, озброєння та інших матеріально-технічних засобів, що дає змогу бійцям спецназу в будь-яких умовах службово-бойової діяльності мати при собі все, що максимально необхідне для виконання бойового завдання (забезпечення боєготовності, покращення бойових можливостей, забезпечення життєдіяльності).

Відповідно до рівня забезпеченості матеріально-технічним майном вирізняють 3 ешелони:

– перший ешелон (необхідно мінімальний) – комплект засобів загального призначення, що постійно знаходиться на бійцях під час усього періоду виконання службово-бойового завдання (СБЗ) та включає мінімум засобів забезпечення виживання в умовах гірської місцевості та забезпечує виконання завдань за призначенням;

– другий ешелон (оптимально достатній) – комплект засобів загального призначення та засобів виконання предметної бойової задачі в об'ємі, що забезпечує безпосередній вплив на об'єкт службово-бойової діяльності (СБД), як мінімум по одному варіанту, а також мінімальний рівень життєзабезпечення в процесі безпосередньої підготовки та впливу на об'єкт;

– третій ешелон (додатковий) – комплект засобів всебічного забезпечення виконання СБЗ відповідно до запланованих варіантів та збереження боєздатності бійців в автономному режимі впродовж всього терміну виконання службово-бойового завдання.

Важливо підкреслити, що під час виконання завдань за призначенням у гірській місцевості важливу роль відіграє одиночна підготовка військовослужбовця. У зазначених обставинах особлива увага звертається на навчання особового складу техніки подолання різних гірських перешкод, усунення страху висоти та розвитку витривалості, сміливості (та інших психофізичних якостей). Корисним також є формування в бійців гірських підрозділів спеціального призначення таких компетентностей: уміння орієнтуватися та використовувати рельєф місцевості для ведення бою, здійснення тривалих маршів у пішому порядку, на лижах та бойовій техніці, підготовці до використання в гірській місцевості бойової техніки та різних видів озброєння, надання допомоги при обмороженні, сонячних опіках та ударах, гірській хворобі і травмах.

Для того щоб збільшити можливості виживання в різних кліматичних умовах, бійці спецназу використовують різноманітні системи пошарового одягу. Зазначена система одягу забезпечує комфорт бійцю при -45° . Один шар одягу може мати як комбінацію кількох елементів одягу, так і 1–2 предмети одягу залежно від погодних умов. Світові виробники визначають 7 основних шарів одягу (рис. 1):

1 шар – легкий натільний костюм (термобілизна, базовий шар, одягається безпосередньо на тіло, комбінується з іншими шарами. Призначений для теплої погоди, відводу вологи та тепла);

2 шар – щільний натільний костюм (утеплена термобілизна, може одягатись безпосередньо на тіло, як на перший шар, так і без нього, комбінується з іншими шарами. Призначений для холодної пори року, теплоізоляції та відведення вологи);

3 шар – куртка флісова (проміжний шар, одягається під верхні шари одягу або використовується як верхній окремий предмет одягу в холодну пору року. Фліс створює повітряний прошарок для утримання тепла, а сама куртка досить легка, щоб не створювати додаткове навантаження на бійця. Матеріал має властивість швидко висихати);

4 шар – зовнішній вітрозахисний шар (одягається поверх базового та проміжного шару. Призначений для захисту від вітру та пилу на пересіченій місцевості. Володіє водовідштовхувачими властивостями);

5 шар – комплект одягу «софтшел» (зовнішній шар, одягається разом із базовим та проміжним шаром. Призначений для низьких температур холодної пори року. Виготовляється з еластичного водовідштовхувачого та паровідвідного матеріалу);

6 шар – комплект одягу «хардшел» (для вологої і холодної погоди. Зовнішній шар, одягається разом із базовим та проміжним шаром. Зазначений шар повністю водонепроникний і абсолютно

Рис. 1. Варіант шарування предметів одягу в армії США

вітростійкий, але при цьому має властивість відводити пар, що позитивно впливає на процес терморегуляції);

7 шар – комплект одягу із утеплювачем для сухої та морозної погоди (зовнішній шар, призначений для статичних видів операцій в умовах сухої морозної погоди. Шар забезпечує водонепроникність і відмінну термоізоляцію. Крім цього зберігає змогу відводити пар, позитивно впливаючи на процес терморегуляції).

Спираючись на власний бойовий досвід та результати додаткового анкетування, вважаємо, що саме 7 шар зарекомендував себе позитивно під час виконання завдань за призначенням на позиціях Збройних сил України під час виконання службово-бойових завдань у зоні ООС (та під час інших локальних конфліктів). Варто також підкреслити, що під час вибору зовнішнього шару одягу необхідно приділити увагу малюнку камуфляжу.

Так, нині виробники військового одягу та екіпіровки використовують надзвичайно широку палітру різних кольорових відтінків. Найбільш універсальним типом камуфляжу є «мультикам», але варто зауважити, що комбінування такого типу камуфляжу цілком доцільне з малогабаритними однотонними камуфльованими елементами забарвлення «койот», що може суттєво розвантажити витрати на закупівлю вище зазначеного типу камуфляжу.

Відповідно до плану дослідження на третьому етапі (березень-червень 2020 р.) були розроблені методичні рекомендації щодо ешелонування, екіпірування та спорядження (озброєння) правоохоронців МВС України підрозділів спеціального призначення до виконання завдань за призначенням у гірській місцевості.

Ми вважаємо, що під час вибору обмундирування найнеобхіднішим є:

- головний убір (панам з короткими полями, шапка флісова, баф, підшоломник), тактичні оку-

ляри із захисним склом 3 базових кольорів (прозора лінза, жовта лінза, затемнена лінза);

- одяг для верхньої частини тіла (термофутболка, термобілизна, флісова куртка, бойова сорочка, куртка з мембраною «gore-tex», костюм типу «гіллі», тактичні рукавички та флісові зимові рукавички);

- одяг для нижньої частини тіла (ремінь брючний, штани з інтегрованими колінними вставками, гамаші, шкарпетки літні, шкарпетки демісезонні, шкарпетки зимові, черевики демісезонні з мембраною або зимові також із мембраною).

Крім цього, для вибору екіпірування необхідно враховувати завдання, яке поставлені перед групою спеціального призначення, і лише після аналізу сутності завдання визначати, яке спорядження є доцільним. До нього може входити: шолом захисний, бронезилет типу plate carrier, активні навушники, рюкзак на 100 л, рюкзак на 40 л, ремінно-плечова система з індивідуальним набором підсумків відповідно до штатного озброєння, розвантажувальний жилет типу «chest rig», планшет, індивідуальні альпіністські системи, набір карабінів, рукавички для роботи з мотузкою, пристрої для підйому і спуску (та інш. екіпіровка).

З метою якісного виконання завдань за призначенням, мінімізації біомеханічних та енергетичних витрат бійцями підрозділів спеціального призначення доцільним є використання принципу ешелонування. Зазначений принцип передбачає розподіл усього спорядження правоохоронця на кілька ешелонів за значимістю, зручністю та доступністю, що дає нам змогу завжди мати напоготові зброю екіпіровку та речі першої необхідності, а менш важливі скинути із себе для підвищення мобільності в разі небезпеки (наприклад: потрапляння в непрохідну болотяну місцевість, або засідку ворога, приклад 1 порядку ешелонування наведено на рис. 2).

лекту спорядження, тобто формувати сучасні професійні компетенції, які забезпечують успішне виконання завдань за призначенням.

У результаті дослідження у військовослужбовців НГУ підрозділів спеціального призначення сформовані важливі військово-прикладні професійні компетентності, необхідні для виконання завдань за призначенням в гірських умовах (з урахуванням порядку побудови ешелонування та їх всебічного забезпечення необхідним спеціальним альпіністським спорядженням). Отже, мету дослідження досягнуто, а завдання дослідження виконані. Результати дослідження впроваджені у систему гірської підготовки майбутніх офіцерів Національної академії Національної гвардії України та навчально-наукового інституту фізичної культури та спортивно-оздоровчих технологій Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського.

Перспективи подальших досліджень у цьому напрямі передбачають розроблення функціональних комплексів спеціальної фізичної підготовки правоохоронців підрозділів спеціального призначення, які сприяють ефективному та надійному виконанню ними завдань за призначенням у гірських умовах.

Список використаної літератури:

1. Закон України «Про Національну гвардію». *Відомості Верховної Ради (ВВР)*. 2014. № 17. Ст. 594. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua>.
2. Ставицький О.М. Теоретичні та методичні засади професійного виховання майбутніх офіцерів – прикордонників : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Старобільськ, 2015. 39 с.
3. Мул С.А. Психологія готовності офіцера прикордонника до професійної діяльності : дис. ... докт. псих. наук. / Нац. акад. пед. наук. Інст. псих. ім. Г.С. Костюка. Київ, 2016. 539 с.
4. Волошин В.Д. Формування умінь застосування спеціальних засобів і зброї майбутніми офіцерами – прикордонниками у процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Нац. акад. держ. прик. служби. Хмельницький, 2018. 20 с.
5. Хацаюк О.В. Сутність та структура готовності майбутніх офіцерів НГУ до виконання завдань за призначенням засобами спеціальної фізичної підготовки. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2019. № 65 (2). С. 144–155.
6. Бабков Ю.П., Бацамут В.М., Халеп В.В. Основи підготовки підрозділів спеціального призначення внутрішніх військ : навч. посібник. Харків : Lambert НАНГУ, 2011. 481 с.
7. Тогочинський О.М., Халеп В.В., Пістряк П.В., Бірюков І.Ю. Дії підрозділів спеціального призначення у горах : навч. посібник. Харків : НАНГУ, 2013. 55 с.
8. Бабаян Ю.О., Грішман Л.О. Особливості психологічної готовності військовослужбовців до дій в екстремальних умовах. *Психологічні науки*. 2019. № 2 (109). С. 17–21.
9. Сторожук Н.А. Особливості психологічної підготовки військовослужбовців до виконання миротворчих місій. *Вісник Національного університету оборони України*. 2014. № 35 (40). С. 334–339.
10. Кузенков С.А., Левин С.В., Скворцов С.А. Горная подготовка как основной предмет боевой подготовки и учебная дисциплина в вузах Министерства обороны РФ на современном этапе. *Военно-физкультурное образование*. 2019. № 4 (2). С. 144–148.
11. Максимчук Б.А., Горпинич Г.Ф., Лукін Б.П., Малолєпший С.Б., Белошенко Ю.К. Методика розвитку функціональної готовності правоохоронців МВС України до дій у гірських умовах засобами спеціальної фізичної підготовки. *Честь і закон*. 2019. № 2 (69). С. 40–52.

Samorok M., Khalep V., Vysochina N., Khatsaiuk O., Ivanishyn R. Formation of professional competences the servicemen of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of the Special purpose units for actions in mounting conditions

The current stage of reforming Ukraine's security forces and special services to NATO standards involves modernizing existing law enforcement training programs for Special Forces units, including their mountain training programs, which will further ensure the quality of their assigned tasks in mountain conditions. Search and implementation of modern world approaches in the system of professional training of law enforcement officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the direction of developing the order of separation, their equipment and providing the necessary equipment, will transform the system of professional training of Special Forces in accordance with today's requirements.

The main purpose of the work is to form professional competencies of Servicemen of the National Guard of Ukraine (NGU) of special purpose units to act in mountain conditions, taking into account the order of construction of separation and their comprehensive provision with the necessary special climbing equipment. The study was organized in the period from October 2019 to June 2020 (used training facilities: the National Academy of the National Guard of Ukraine and the Training and Research Institute of Physical Culture and Sports and Health Technologies of the National University of Defense of Ukraine named after Ivan Chernyakhovsky). Continuous progress in the development, production of equipment and clothing in modern world realities is due to the constant development of technology, which requires

modern law enforcement officers relevant knowledge and the development of military-applied competencies. It should also be emphasized that the use of different types of equipment and the basic principles of its use are changing synchronously with the forms of modern armed conflicts (local wars). This must be taken into account when building a system of professional training of law enforcement officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine of special purpose units. It is also important for the soldiers of the Special Forces to know the tactical components of the use of weapons, military equipment and appropriate equipment to perform tasks on purpose in the mountains.

As a result of the research, NGU servicemen of special purpose units have formed important military-applied professional competencies necessary for performing assigned tasks in mountain conditions (taking into account the order of construction of separation and their comprehensive provision with the necessary special mountaineering equipment).

Key words: *military, mountainous terrain, separation, equipment, Special purpose units, professional competencies, training system.*